

Czwartek, 29 marca 2007 r.

41. uważa, że publikacji sprawozdania Martiego Ahtisaariego powinna towarzyszyć kampania mająca na celu jasne i obiektywne wyjaśnienie warunków proponowanego porozumienia, docierająca do zainteresowanych społeczności, w tym obywateli serbskich, i że Unia Europejska musi podkreślić przesłanie o pokojowym współistnieniu w odniesieniu do Kosowa; uważa, że Kosowo uznające prawa większości oraz prawa mniejszości będzie stabilne i zasobne;

42. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, jak również rządowi Serbii i tymczasowym instytucjom samorządowym Kosowa, UNMIK, członkom Grupy Kontaktowej, Radzie Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych oraz specjalnemu wysłannikowi Sekretarza Generalnego ONZ ds. procesu określenia przyszłego statusu Kosowa.

P6_TA(2007)0098

Przyszłość zasobów własnych Unii Europejskiej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie przyszłości zasobów własnych Unii Europejskiej (2006/2205(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 22 listopada 1990 r. w sprawie przyszłego finansowania Wspólnoty Europejskiej⁽¹⁾ oraz z dnia 21 kwietnia 1994 r. w sprawie nowego systemu zasobów własnych Unii Europejskiej⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 94/728/WE, Euratom, z dnia 31 października 1994 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich⁽³⁾,
- uwzględniając dokument z dnia 7 października 1998 r. zatytułowany „Finansowanie Unii Europejskiej” – sprawozdanie Komisji na temat funkcjonowania systemu zasobów własnych (COM(1998)0560),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie potrzeby zmiany i zreformowania systemu zasobów własnych Unii Europejskiej⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 17 listopada 1999 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 2000/597/WE, Euratom, z dnia 29 września 2000 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich⁽⁶⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji w sprawie funkcjonowania systemu środków własnych (COM(2004)0505) oraz wniosek Komisji dotyczący nowej decyzji Rady w sprawie środków własnych, któremu towarzyszył wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie wdrażania środków mających na celu korekty nierównowagi budżetowej zgodnie z art. 4 i 5 decyzji Rady z dnia (...) w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (COM(2004)0501), przedstawiony w dniu 14 lipca 2004 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 324 z 24.12.1990, str. 243.

⁽²⁾ Dz.U. C 128 z 9.5.1994, str. 363.

⁽³⁾ Dz.U. L 293 z 12.11.1994, str. 9.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 175 z 21.6.1999, str. 238.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 189 z 7.7.2000, str. 72.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 253 z 7.10.2000, str. 42.

Czwartek, 29 marca 2007 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 czerwca 2005 r. w sprawie wyzwań politycznych i środków budżetowych w rozszerzonej Unii w latach 2007-2013 ⁽¹⁾,
 - uwzględniając analizę sporządzoną na zlecenie Parlamentu Europejskiego: Środki własne: ewolucja systemu w UE-25, przedstawioną w dniu 30 czerwca 2005 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając analizę sporządzoną na zlecenie Parlamentu Europejskiego: Środki własne: uwzględniając konkluzje Prezydencji z Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 15-16 grudnia 2005 r.,
 - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich oraz dokument roboczy Komisji w sprawie obliczania, finansowania, płatności i zapisywania w budżecie korekty nierównowagi budżetowej na rzecz Zjednoczonego Królestwa („rabatu brytyjskiego”) zgodnie z art. 4 i 5 decyzji Rady (...) w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (COM(2006)0099),
 - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 4 lipca 2006 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich ⁽³⁾,
 - uwzględniając analizę sporządzoną na zlecenie Parlamentu Europejskiego: Środki własne UE – wstępna ocena możliwości w zakresie wspierania ogólnounijnego systemu podatkowego z podatków państw członkowskich, przedstawioną w styczniu 2007 r. ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając wyniki posiedzeń Komisji Budżetowej z udziałem przewodniczących komisji budżetowych parlamentów krajowych, które odbyły się w dniach 16 czerwca 2005 i 21 czerwca 2006 r.,
 - uwzględniając odpowiedzi na kwestionariusz dotyczący środków własnych przesłany przez Komisję Budżetową w dniu 30 listopada 2005 r. wszystkim komisjom budżetowym parlamentów krajowych państw członkowskich,
 - uwzględniając formalne i nieformalne wymiany poglądów między stałym sprawozdawcą ds. środków własnych a właściwymi komisjami parlamentarnymi lub ich przedstawicielami, które miały miejsce z inicjatywy parlamentów krajowych, zainteresowanych omówieniem tej kwestii w ciągu 2006 i 2007 r.,
 - uwzględniając wyniki uzyskane przez grupy robocze ds. przyszłego finansowania Unii Europejskiej działające w ramach wspólnych posiedzeń parlamentarnych w dniach 8-9 maja 2006 r. oraz 4-5 grudnia 2006 r.,
 - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami z dnia 17 maja 2006 r. ⁽⁵⁾, w szczególności jego pkt 8, oraz deklarację nr 3 w sprawie przeglądu ram finansowych, dołączoną do powyższego porozumienia,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej oraz opinie Komisji Spraw Konstytucyjnych, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Gospodarczej i Monetarnej, jak również Komisji Rozwoju Regionalnego (A6-0066/2007),
- A. mając na uwadze, że pierwsza wspólnota europejska – Europejska Wspólnota Węgla i Stali, ustanowiona w dniu 23 lipca 1952 r., finansowana była w ramach rzeczywistego systemu środków własnych, opartego na opłatach od każdej tony wyprodukowanej stali, wnoszonych przez przedsiębiorstwa z sektora węgla i stali bezpośrednio do budżetu EWWiS,

⁽¹⁾ Dz.U. C 124 E z 25.5.2006, str. 373.

⁽²⁾ Analiza przeprowadzona przez grupę analityczną ds. europejskich strategii politycznych (SEP), zob. także Załącznik: Uwagi na temat wpływu ewentualnych podatków UE na adekwatność dochodową, z dnia 30 sierpnia 2005 r.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0292.

⁽⁴⁾ Analiza przeprowadzona przez firmę Deloitte and Touche: wstępny projekt sprawozdania z fazy II, 12 stycznia 2007 r.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

Czwartek, 29 marca 2007 r.

- B. mając na uwadze, że zgodnie z traktatem rzymskim z dnia 25 marca 1957 r. Europejska Wspólnota Gospodarcza miała być finansowana ze składek krajowych wyłącznie w okresie przejściowym, po którym miało nastąpić przejście na system środków własnych,
- C. mając na uwadze, że przejście to nastąpiło ostatecznie w dniach 21-22 kwietnia 1970 r., kiedy to Rada Europejska w Luksemburgu podjęła decyzję o zakończeniu funkcjonowania systemu składek krajowych i wprowadzeniu nowego systemu finansowania opartego na dwóch rzeczywistych środkach własnych – opłatach rolnych i cłach – uzupełnionych przez trzeci środek oparty na podatku od wartości dodanej (VAT),
- D. mając na uwadze, iż wszystkie wysiłki Parlamentu⁽¹⁾ zmierzające do tego, by wykorzystać faktyczne wpływy z VAT na określenie podstawy oceny, jaką należy zastosować do zasobów z VAT („returns method”) zamiast zharmonizowanej podstawy, obliczonej poprzez zastosowanie średniej ważonej stawki do pełnej kwoty netto dochodu („revenue method”), okazały się zbyteczne, co doprowadziło do tego, że zasoby z VAT zmieniły się z rzeczywistego źródła zasobów własnych o silnym i bezpośrednim związku z obywatelami europejskimi w czysto statystyczne narzędzie do obliczania wkładów danego państwa członkowskiego,
- E. mając na uwadze, że w „porozumieniu z Fontainebleau” zawartym przez szefów państw i rządów w dniach 25-26 czerwca 1984 r. wyraźnie stwierdzono, że „polityka dotycząca wydatków jest ostatecznie istotnym środkiem rozwiązywania problemów związanych z nierównowagą budżetową”; mając na uwadze, że jednocześnie Rada Europejska stworzyła jednak „rabat brytyjski”, mechanizm korygujący na rzecz Wielkiej Brytanii, zgodnie z którym począwszy od 1985 r. Wielka Brytania miała otrzymywać 66 % środków stanowiących różnicę między udziałem tego państwa w płatnościach opartych na podatku VAT oraz jego udziałem w wydatkach przyznanych na dany rok; mając na uwadze, że koszty tego rabatu miały być finansowane przez wszystkie państwa członkowskie, przy czym wyznaczono maksymalną wartość właściwego udziału Niemiec; mając na uwadze, że w związku z tym Wielka Brytania korzystała z rabatu w zakresie corocznych składek wnoszonych do budżetu UE, którego średnia wartość w okresie 2001-2004 wynosiła 5,3 mld EUR,
- F. mając na uwadze, że podczas tego samego szczytu szefowie państw i rządów uzgodnili także, że o taki sam rodzaj rabatu może zasadniczo i w odpowiednim czasie ubiegać się „każde państwo członkowskie, które ponosi ciężary budżetowe uznawane za nadmierne w stosunku do jego względnej zamożności”,
- G. mając na uwadze, że w dniach 11-13 lutego 1988 r. Rada Europejska w Brukseli ustaliła maksymalną wysokość wspólnotowego budżetu na 1,2 % PNB w zakresie środków na pokrycie płatności oraz 1,3 % w przypadku środków na pokrycie zobowiązań, jak również potwierdziła że państwa członkowskie mogą potrącić 10 % środków należnych z tytułu tradycyjnych środków własnych na pokrycie poniesionych kosztów ich pobrania,
- H. mając na uwadze, że w latach 1993-1999 pułap zasobów własnych został podwyższony do 1,24 % DNB UE w środkach na pokrycie płatności oraz do 1,31 % w środkach na pokrycie zobowiązań dla UE liczącej 15 państw członkowskich, i że pozostał niezmienny od tego czasu pomimo rozszerzenia,
- I. mając na uwadze, że – co najistotniejsze – brukselska Rada Europejska z 1988 r. stworzyła czwarty, „dodatkowy” środek własny oparty na PNB, który miał być wykorzystywany w przypadku, gdy kwoty zgromadzone z podatku VAT oraz tradycyjnych środków własnych nie wystarczają na pokrycie zobowiązań finansowych Wspólnoty,
- J. mając na uwadze, że w miarę upływu czasu powyższy środek stał się kluczowym środkiem w budżecie Unii Europejskiej, zapewniając ok. 70 % dochodów na rok budżetowy 2007, podczas gdy środki z tytułu VAT zapewniają 15 % tych dochodów, a zatem udział tradycyjnych środków własnych (łącznie cła i opłaty rolne) stopniał do poziomu 15 % dochodów,
- K. mając na uwadze, że obecnie obowiązująca decyzja w sprawie systemu środków własnych z dnia 29 września 2000 r. weszła w życie w dniu 1 marca 2002 r., a główne jej założenia przedstawiają się następująco: maksymalną wysokość dochodów wyznaczono na poziomie 1,24 % DNB UE (co odpowiada 1,27 % PKB) na środki na pokrycie płatności i 1,31 % DNB (co odpowiada 1,335 % PKB) na środki na pokrycie zobowiązań, państwa członkowskie mogą potrącić 25 % zebranych tradycyjnych środków własnych na poczet kosztów ich ściągnięcia, maksymalny poziom wykorzystania środków z VAT wynosi 0,5 %, podstawa obliczania środków należnych z tytułu podatku od wartości dodanej od państw członkowskich jest ograniczona do poziomu 50 % PNB państw członkowskich (redukcja podstawy VAT) oraz przewidziano rabat na rzecz jednego państwa członkowskiego, przy przyznaniu Austrii, Niemcom, Holandii i Szwecji wyłączeń w zakresie finansowania tego rabatu,

⁽¹⁾ Patrz np. sprawozdanie Cornelissena: Parlament Europejski 1985 r.: „Czy Parlament może tolerować fakt, że wpływy z VAT są w coraz większym stopniu rozważane na krajowe składki finansowe w następstwie konieczności zrezygnowania z zasady jednolitych stawek VAT, i czy Parlament Europejski może zaakceptować, że przyjęcie jednolitej podstawy VAT jest ostatnio ograniczane do statystycznego obliczenia? Czy raczej nie należy dołożyć wszelkich starań w związku z obliczeniem podstawy VAT, aby wskrzesić system środków własnych Wspólnoty oraz finansową niezależność Wspólnoty, która od tego systemu zależy?”

Czwartek, 29 marca 2007 r.

- L. mając na uwadze, że najnowszy wniosek Komisji przedłożony w 2006 r. ma na celu realizację decyzji Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 15-16 grudnia 2005 r. dotyczących zasobów własnych, polegających głównie na uzupełnieniu już obowiązującego wykazu wyjątków o dodatkowe, nawet bardziej szczególne rozwiązania dotyczące niektórych państw członkowskich płatników netto, takie jak obniżenie poziomu środków należnych z tytułu VAT oraz ogólne ograniczenia rocznych składek naliczanych od DNB, zwiększając tym samym złożoność i niezrozumiałość systemu, a także w dalszym ciągu podsycając krótkowzroczne pojęcie nierównowagi budżetowej,
- M. mając na uwadze, że Rada Europejska przedłużyła także obowiązywanie podjętych w 2000 r. decyzji w sprawie zwiększenia środków mających pokryć koszty poboru tradycyjnych zasobów własnych przez państwa członkowskie – z 10 do 25 % ściągniętych środków – mimo że taki poziom bez wątpienia nie ma żadnego związku z rzeczywistymi kosztami ponoszonymi przez państwa członkowskie i stawia na uprzywilejowanej pozycji państwa członkowskie, które pobierają dużą ilość ceł ze szkodą dla tych, które tego nie robią i powinien raczej być uważany za kolejną formę rabatu,
- N. mając na uwadze, że wniosek Komisji dotyczący nowej decyzji w sprawie środków własnych został już w międzyczasie zaakceptowany przez Parlament⁽¹⁾, jednakże jest w dalszym ciągu blokowany w Radzie przez państwa członkowskie, które początkowo popierały wniosek, ale obecnie sprzeciwiają się zastosowaniu go wobec nich samych,
- O. mając na uwadze, że zdaniem Parlamentu kompleksowy przegląd dochodów i wydatków UE, przewidziany na lata 2008/2009 zgodnie z Porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia 17 maja 2006 r., stanowi jedyną w swoim rodzaju okazję do powrotu do rzeczywistego, ale sprawiedliwego systemu zasobów własnych w duchu traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie,
- P. mając na uwadze, że od początku 2006 r. prowadzone są konsultacje z parlamentami krajowymi zainteresowanymi omówieniem powyższej kwestii, w celu dołożenia wszelkich starań na rzecz ustanowienia wspólnej podstawy parlamentarnej dla tej przyszłej procedury przeglądu,
- Q. mając na uwadze, że dotychczasowe konsultacje polegały na zwykłej wymianie osobistych poglądów między parlamentarzystami ze względu na fakt, że większość krajowych partii i parlamentów nie miała jeszcze okazji do zajęcia oficjalnego stanowiska w kwestii zasobów własnych,
- R. mając jednakże na uwadze, że w ramach owych spotkań ich uczestnicy mogli określić te dziedziny, w których przyjmują zgodne stanowisko, jak również wyrazić powszechnie podzielany pogląd o potrzebie współdziałania w pracach nad przyszłym kształtem finansów UE,
- S. mając na uwadze, że w międzyczasie przewodniczący portugalskiego Zgromadzenia Narodowego zaproponował zorganizowanie, podczas Prezydencji Portugalskiej w drugiej połowie 2007 r., konferencji przewodniczących komisji budżetowych i finansowych parlamentów krajowych i Parlamentu Europejskiego, która byłaby poświęcona kwestii unijnych zasobów własnych i ram finansowych,

Wady obecnego systemu finansowania

1. podkreśla, że system, w którym blisko 70 % dochodów Unii nie pochodzi z zasobów własnych, lecz przekazywana jest bezpośrednio z budżetów krajowych w postaci środków opartych na DNB, a 15 % pochodzi z zasobów stanowiących część stawki VAT, których ze względu na sposób ich wyliczania nie można uznać za środki własne Unii w pełnym tego słowa znaczeniu, odbiega od ducha i litery traktatu rzymskiego; zwraca uwagę, że już samo istnienie Unii Europejskiej spowodowało zwiększenie wewnątrzspółnotowej wymiany handlowej i „zamożności” państw członkowskich, dlatego też Unia ma pełne prawo do systemu rzeczywistych zasobów własnych, nie zaś systemu opartego na składkach krajowych;
2. podkreśla, że to owe „opłaty członkowskie”, które uwydatniły krótkowzroczność debaty na temat płatników netto do budżetu Unii, która nie oddaje sprawiedliwości korzyściom, niesionym przez Unię Europejską jeżeli chodzi o pokój, wolność, dobrobyt i bezpieczeństwo, mimo że koncepcja „bilansu budżetowego netto” obarczona jest poważnymi błędami, również z technicznego punktu widzenia, i pozwala co najwyżej na przybliżone szacunki; podkreśla, że ani koncepcja dochodów („efekt rotterdamski”) ani wydatków („efekt luksemburski”), które odnoszą się do równowagi netto, nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistości;

(¹) Teksty przyjęte 4.7.2006, P6_TA(2006)0292.

Czwartek, 29 marca 2007 r.

3. wyraża głębokie przekonanie, że obecny system zasobów własnych oparty na składkach państw członkowskich jest zarówno niesprawiedliwy, jak i niedemokratyczny wobec ogółu społeczeństwa i nie pomaga w uwydatnieniu zaangażowania w ideę integracji europejskiej; co gorsza ponieważ system taki przyczynia się do postrzegania Unii Europejskiej tradycyjnie jako dodatkowe obciążenie dla krajowych budżetów, nie zapewnia on Unii dostatecznych środków na realizację wszystkich strategii dotyczących jej polityki, zajmuje bardzo krytyczne stanowisko wobec stwarzania poszczególnym państwom możliwości oficjalnego finansowania tylko tych strategii, które leżą w ich interesie; wyraża obawę, że może to oznaczać początek procesu niszczenia tych wartości, które cechowały pomyślną integrację europejską w ostatnich 50 latach;

4. podkreśla, że obecny system, w którym występują cztery różne źródła zasobów oraz szereg różnych mechanizmów rabatowych – natury ogólnej, na rzecz jednego państwa członkowskiego, takich jak rabat brytyjski, lub też szczególnych, takich jak rabat w zakresie finansowania innych rabatów – jest nadmiernie skomplikowany, niedostatecznie przejrzysty oraz kompletnie niezrozumiały dla europejskich obywateli; podkreśla, że nie przyczynia się on w żadnym stopniu do spełnienia wymogu dotyczącego ukształtowania bezpośredniej relacji między Unią i jej obywatelami;

5. zwraca uwagę, że wymóg jednomyślności przy podejmowaniu decyzji dotyczących „zasobów własnych” oraz „ram finansowych” sprawia, że wyniki negocjacji w tych dziedzinach zależą od dobrej woli i możliwości finansowych także najbardziej niechętnych zmianom państw członkowskich, zarówno bogatych, jak i biednych; stwierdza, że nie może być zaskoczeniem, że rezultaty takich negocjacji są często niezadowalające;

6. obarcza ten wadliwy system winą za niewłaściwe zapisy w porozumieniu w sprawie nowych ram finansowych na lata 2007-2013, zawartym podczas szczytu Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 14-15 grudnia 2005 r.; jest zdania, że uzgodniony pakiet finansowy, przewidujący liczne wyjątki po stronie dochodów i podarunki mające stanowić rekompensatę dla niektórych państw członkowskich po stronie wydatków, stanowią najlepszy dowód całkowitej klęski obecnego systemu; za niedopuszczalną uznaje sytuację, w której wszystkie państwa członkowskie uzgodniły istotne wspólnotowe działania, takie jak Galileo lub sieci trans-europejskie, a także wyznaczyły ambitne cele, np. w odniesieniu do założeń z Göteborga i Lizbony czy Milenijnych Celów Rozwoju, a obecnie żadne z nich nie chce ich finansować;

7. wyraża ubolewanie, że Rada Europejska w Brukseli w 2005 r., zamiast stworzenia prostszego i bardziej przejrzystego systemu, uczyniła go jeszcze bardziej nieprzejrzystym i skomplikowanym, nie wprowadzając w zasadzie żadnych zmian do brytyjskiego mechanizmu korygującego – „rabatu brytyjskiego” — oraz dodając dalsze odstępstwa i korekty, z których korzystają inne państwa członkowskie;

8. podkreśla, że gdyby w pełni zastosowano decyzję edynburską z 1992 r. ustalającą pułap zasobów własnych na poziomie 1,24% DNB, w ciągu ostatnich 13 lat wspólnotowy budżet wzrastałby rocznie o dodatkowe 0,2% DNB, co daje łącznie około 240 mld EUR; uznaje te środki, jednomyślnie przyznane przez państwa członkowskie zgodnie z propozycją Prezydencji Brytyjskiej, za niezbędne do działania Unii Europejskiej na miarę rosnących wyzwań i jej kompetencji, zwłaszcza w zakresie jej roli w świecie, realizacji celów lizbońskich (innowacyjność, edukacja, badania naukowe infrastruktura i zatrudnienie) lub kompetencji uzgodnionych w traktatach z Maastricht, Amsterdamu i Nicei, nie mówiąc już o projekcie konstytucji, w warunkach Unii obejmującej 27 państw członkowskich;

9. podkreśla, że od 1995 r. budżet UE wzrósł w ujęciu realnym jedynie o 8,2%, natomiast jego udział w DNB uległ obniżeniu, podczas gdy w tym samym okresie budżety krajowe wzrosły o 23%, tj. blisko trzykrotnie więcej;

Pierwszy etap reformy: udoskonalenie systemu składek krajowych

10. przyjmuje do wiadomości fakt, że reforma systemu zasobów własnych stanowić będzie delikatne i trudne zadanie, której przeprowadzenie wymagać będzie udziału parlamentów państw członkowskich; w związku z tym wzywa do przyjęcia strategii stopniowej, którą można by przeprowadzić na dwóch etapach, które powinny jednak stanowić części jednolitej decyzji ze względu na fakt, że pracochłonna procedura wspólnotowa uniemożliwiłaby podjęcie tych dwóch decyzji w stosunkowo krótkim czasie; tymczasowy i przejściowy etap pierwszy doprowadziłby do poprawy obecnego systemu krajowych składek, do którego

Czwartek, 29 marca 2007 r.

należy zastosować następujące zasady polityczne:

- równe traktowanie państw członkowskich,
- prosta prezentacja zarówno dla przedstawicieli pochodzących z wyboru, jak i obywateli,
- solidarność i równie godne traktowanie wszystkich państw członkowskich,
- polityczne powiązanie reformy dochodów z przeglądem wydatków, zgodnie ze słusznym rozwiązaniem przewidzianym w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym;

Równe traktowanie państw członkowskich

11. przyjmuje, że „równe traktowanie państw członkowskich” oznacza nieprzyznawanie żadnemu państwu członkowskiemu przywilejów budżetowych; przyznaje, że dla niektórych państw członkowskich może być trudne pogodzenie się z rezygnacją z uświęconych tradycją, szczególnych rozwiązań w zakresie dochodów, oraz ze specyficznego podziału wydatków, co może uzasadnić wprowadzanie wszelkich reform w tym zakresie wyłącznie w sposób stopniowy (stopniowe odchodzenie od starego systemu); odmawia jednakże uznania długiego okresu stosowania przywilejów budżetowych za argument na rzecz utrzymania systemu, który wraz z zainicjowaniem koniecznych reform, nie znajdzie już żadnego uzasadnienia;

Prosta prezentacja

12. podkreśla znaczenie możliwie najprostszej prezentacji udoskonalonego systemu tak, aby był on zrozumiały i przejrzysty dla europejskich obywateli; wyraża ubolewanie z powodu tego, że w całości nie zrozumiały sposób prezentowane są decyzje mające wpływ na życie wszystkich europejskich obywateli, takie jak konkluzje Prezydencji z Rady Europejskiej w Brukseli w 2005 r. dotyczące finansów UE;

Solidarność i równie godne traktowanie wszystkich państw członkowskich

13. wzywa do ustanowienia systemu gwarantującego przestrzeganie zasad solidarności i równie godnego traktowania wszystkich państw członkowskich; uważa, że zasady te są naruszane przez obecny system zasobów własnych, w którym niektóre państwa korzystają z przywilejów, podczas gdy inne mogą uzyskać rekompensatę wyłącznie w wyniku targów prowadzonych podczas posiedzeń Rady Europejskiej; przypomina, że spośród 46 artykułów przewidzianych w konkluzjach Prezydencji z Rady Europejskiej w Brukseli w 2005 r., określających wydatki na nowy dział 1b — Spójność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia — aż 20 stanowią „postanowienia dodatkowe”, będące „prezentami gwiazdkowymi” rozdanyymi swobodnie różnym państwom członkowskim oraz regionom⁽¹⁾;

Polityczne powiązanie reform dochodów i wydatków

14. wyraża przekonanie, że szczególnie dopóki wiodącą zasadą Unii pozostaje finansowanie wspólnotowych strategii z dochodów pochodzących z budżetów krajowych, nieuniknione i całkowicie uzasadnione jest polityczne powiązanie reformy dochodów z przeglądem wydatków;

Przejściowy i tymczasowy charakter systemu

15. podkreśla, że obecnie obowiązujący system, nawet po udoskonaleniach przewidzianych jako pierwszy etap zaproponowanej dwuetapowej strategii, musi być uznawany za przejściowy i tymczasowy, ponieważ podstawowe wady systemu opartego na składkach państw członkowskich sprawiają, że ze względów politycznych jest on niemożliwy do utrzymania;

16. podziela jednak opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego⁽²⁾, że bardzo trudno jest przeprowadzić gruntowną reformę systemu zasobów własnych Wspólnot, jeżeli dyskusje na temat tej reformy są bezpośrednio powiązane z negocjacjami paupów finansowych i wydatków na realizację polityk wspólnotowych w ramach wieloletnich ram finansowych, co wielokrotnie miało miejsce w przeszłości podczas debat Rady Europejskiej;

⁽¹⁾ Patrz: załącznik do niniejszej rezolucji.

⁽²⁾ Patrz ust. 18 opinii nr 2/2006 (Dz.U. C 203 z 25.8.2006, str. 50).

Czwartek, 29 marca 2007 r.

Zalecenia dotyczące udoskonalenia systemu składek krajowych

Propozycje Michaela Schreyera

17. przypomina o zgłoszonych już propozycjach udoskonalenia obecnego systemu finansowania, np. o tych przedłożonych przez komisarz Michaela Schreyera w lipcu 2004 r.⁽¹⁾, zgodnie z którymi:

- każdemu państwu członkowskiemu – niezależnie od stopnia zamożności – przysługuje rabat, który zaczyna obowiązywać, gdy wysokość środków wnoszonych przez to państwo do budżetu UE osiągnie poziom 0,35 % jego DNB,
- stopa zwrotu odpowiadałaby 66 % kwoty netto środków wpłacanych przez dane państwo członkowskie,
- maksymalna kwota zwrotu możliwa w przypadku wszystkich rabatów zostałaby ustalona na poziomie 7,5 mld EUR rocznie;

18. przyznaje, że niektóre elementy przewidziane w propozycjach Michaela Schreyera stanowiły krok w dobrym kierunku, ponieważ zapewniłyby nieco większą przejrzystość systemu przynajmniej poprzez zniesienie zasady „rabatu od rabatu” oraz ograniczenie stosowania rekompensat i korekt – przy czym bardzo istotną zaletą proponowanego systemu było to, że miał on obowiązywać jedynie w okresie przejściowym do 2014 r.;

19. wyraża zarazem przekonanie, że nadanie rabatowi charakteru powszechnej zasady, nawet jeśli towarzyszyłoby temu ustanowienie pułapu w zakresie bilansu budżetowego netto, stanowiłoby podwójny błąd, prowadzący wyłącznie do wzmocnienia antywspólnotowego charakteru systemu oraz utrwalenia krótkowzrocznej polityki opartej na zasadzie wymiernego „ślusznego zwrotu”; obstaje przy stanowisku, że jedynym możliwym rozwiązaniem jest zniesienie systemu bilansu netto raz na zawsze, równoległego z reformą struktury wydatków; podkreśla, że to, co wyróżnia wydatki europejskie, to właśnie ich wartość dodana, która opiera się na zasadzie solidarności finansowej;

Kwestia wydatków na politykę strukturalną i politykę spójności

20. zdecydowanie sprzeciwia się zawartej w innych propozycjach reform koncepcji zakładającej wykluczenie wydatków na politykę strukturalną i politykę spójności ze wszystkich obliczeń mających na celu ustalenie wpłat i rabatów od tych wpłat przypadających na państwa członkowskie, ponieważ doprowadziłyby to do podziału wydatków na „szlachetne” i „podejrzane”, otwierając drogę do ukształtowania Unii Europejskiej *à la carte*, w której państwa członkowskie finansowałyby jedynie te strategie, które leżą w ich interesie;

Podsumowanie

21. odnotowuje propozycję złożoną przez Finlandię w kwietniu 2004 r. w sprawie zastąpienia obecnie obowiązującego systemu finansowania Unii Europejskiej systemem opartym na DNB, pozostawiając tradycyjne zasoby własne, a przyjmując udziały poszczególnych państw członkowskich w DNB za podstawę obliczania ich składek wnoszonych do środków własnych Unii przy zniesieniu VAT jako źródła zasobów w jego obecnej formie, stanowiącego wyłącznie matematyczną podstawę obliczenia składek państw, i stopniowo zmniejszając rabat brytyjski do zera w 2013 r.;

22. podkreśla fakt, że korzyść wynikająca z tego systemu polegałaby na jego prostocie i przejrzystości, i że stanowiłby on krok w kierunku stworzenia prawdziwie własnego systemu finansowania Unii oraz że skorzystałyby na nim zarówno wszystkie państwa członkowskie pokrywające obecnie koszty rabatu brytyjskiego, jak i sama Wielka Brytania – dzięki zniesieniu źródła zasobu opartego na VAT w jego obecnej formie; podkreśla, że nie przyniosłoby to uszczerbku dla włączenia zmienionej formy zasobów VAT w perspektywie długoterminowej do finansowania Unii Europejskiej;

23. uznaje, że zasoby pochodzące z DNB są mniej widoczne dla obywateli, ale sprawiedliwe, ponieważ łączą składki z ogólnym poziomem zamożności państw członkowskich i są wyrazem solidarności między nimi;

24. zdaje sobie sprawę z faktu, że z perspektywy politycznej porozumienie w sprawie nowego systemu finansowania, odpowiadającego propozycjom fińskim, możliwe jest wyłącznie w ramach ogólnego procesu negocjacyjnego, obejmującego także kwestie wydatków; wzywa Komisję, aby w ramach przedstawiania nowych wniosków dotyczących dochodów UE w następstwie procedury przeglądu przewidzianej w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 17 maja 2006 r. rozważyła możliwość wprowadzenia opisanego wyżej systemu opartego na DNB;

⁽¹⁾ „Sprawozdanie Michaela Schreyera”: COM(2004)0505 oraz COM(2004)0501 z dnia 14 lipca 2004 r.

Czwartek, 29 marca 2007 r.

25. podkreśla, że związek między dochodami i wydatkami powinien stać się częścią rozważań na temat przejścia na nowy system; odrzuca wszelkie próby renacjonalizacji WPR;

26. zaleca przystąpienie do pierwszego etapu reform jak tylko zostanie ratyfikowane porozumienie, które należy w tej sprawie osiągnąć; system oparty na krajowych składkach zostałby wprawdzie utrzymany, ale stałby się prostszy, bardziej przejrzysty i pozostawałby w idealnej proporcji w stosunku do względnej zamożności poszczególnych państw członkowskich; podkreśla jednak przejściowy charakter tego etapu, którego jedynym celem byłoby przygotowanie gruntu pod wprowadzenie rzeczywiście nowego systemu zasobów własnych;

Drugi etap reformy: nowy system zasobów własnych

27. potwierdza zajęte już wcześniej stanowisko, zgodnie z którym celem reformy wspólnotowych dochodów powinno być stworzenie rzeczywistych zasobów własnych Unii Europejskiej, które zastąpiłyby obecnie obowiązujące mechanizmy; przypomina, że ten cel i propozycje jego osiągnięcia nie są w żadnej mierze rewolucyjne, lecz zmierzają jedynie do ożywienia litery i ducha traktatów założycielskich;

28. jest zdania, że fundament każdego przyszłego systemu środków własnych powinny stanowić poniższe zasady, cytowane podczas wszystkich rozmów z przedstawicielami parlamentów krajowych:

- pełne poszanowanie zasady suwerenności podatkowej państw członkowskich,
- neutralność podatkowa,
- brak wprowadzania znaczących zmian w wysokości budżetu UE,
- stopniowe przechodzenie na nowy system,
- wyraźne polityczne powiązanie reformy dochodów z reformą wydatków;

Pełne poszanowanie suwerenności podatkowej państw członkowskich

29. uważa – zgodnie z traktatami i projektem konstytucji –, że suwerenność podatkowa pozostanie wyłączną domeną państw członkowskich, które mogą jednakże na pewien okres upoważnić Unię – z możliwością cofnięcia tego upoważnienia w dowolnym momencie – do bezpośredniego uzyskiwania określonej części dochodów z podatku, podobnie jak ma to miejsce w przypadku władz regionalnych i lokalnych w większości państw członkowskich;

Neutralność podatkowa

30. wyraża przekonanie, że – o ile nic się nie zmieni – nie można dopuścić do tego, by nowy system powodował zwiększenie ogólnej kwoty wydatków publicznych czy też obciążeń podatkowych obywateli; stwierdza zatem, że jeżeli nowy system będzie zakładać bezpośrednie ściąganie podatku na rzecz Unii Europejskiej, co będzie częściowo lub całkowicie widoczne dla wszystkich obywateli, wymagać to będzie dokonania odpowiedniej redukcji w zakresie innych środków; zaleca zwrócenie się do krajowych trybunałów obrachunkowych oraz do Europejskiego Trybunału Obrachunkowego o kontrolę i zagwarantowanie przestrzegania tej zasady;

31. uważa, że opracowanie nowego systemu zasobów własnych musi uwzględnić wysiłki państw członkowskich służące koordynacji ich polityki w dziedzinie podatków;

Brak znaczących zmian w wysokości budżetu UE, lecz zapewnienie wystarczających dochodów w budżecie UE na realizację jej priorytetów politycznych

32. nie widzi obecnie potrzeby zmiany pułapu ustalonego na poziomie 1,24 % DNB, który zapewnia już znaczną swobodę manewru; przypomina, że żaden budżet nawet nie zbliżył się do tego pułapu, uzgodnionego przez państwa członkowskie w 1992 r. podczas Prezydencji Brytyjskiej – środki na pokrycie płatności osiągnęły maksymalny poziom w 1993 r., kiedy to stanowiły 1,18 % PNB; podkreśla, że chociaż ramy finansowe przewidują na okres 2007-2013 budżet odpowiadający 1,045 % DNB, to pierwszy budżet przyjęty w powyższym okresie stanowi zaledwie 0,99 % DNB;

Czwartek, 29 marca 2007 r.

Stopniowe przechodzenie na nowy system

33. wzywa do stopniowego wprowadzania nowego systemu, poczynając od 2014 r.; opowiada się za ustanowieniem okresu przejściowego, mającego zagwarantować sprawne wycofanie się ze starego systemu finansowania oraz wszystkich powiązanych z nim szczególnych rozwiązań wprowadzonych w przeszłości;

Wyraźne polityczne powiązanie reformy dochodów z reformą wydatków

34. podkreśla, że reforma struktury dochodów UE oraz reforma struktury wydatków UE muszą zostać przeprowadzone równocześnie, zgodnie z tym, co przewidziano w deklaracji nr 3 załączonej do nowego Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r.;

35. zauważa, że system zasobów własnych zapewniający zwiększenie dochodów w budżecie UE w miarę wzrostu dobrobytu w państwach członkowskich poprawi klimat polityczny towarzyszący podejmowaniu decyzji w kwestiach budżetowych, umożliwiając podejmującym decyzje skoncentrowanie się na kluczowych priorytetach mających unijną wartość dodaną zamiast pertraktować nad poziomem wydatków;

36. z zadowoleniem przyjmuje podjętą w ramach wspólnych spotkań Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych inicjatywę stworzenia specjalnej grupy roboczej ds. środków własnych uznaje zasadnicze znaczenie dialogu z parlamentami narodowymi dla osiągnięcia postępu w reformie środków własnych;

Potencjalne rozwiązania na przyszłość

37. ponownie podkreśla, że ze wszystkich rozmów prowadzonych z przedstawicielami parlamentów krajowych państw członkowskich wynika podzielany powszechnie pogląd, że nie nadszedł jeszcze czas na wprowadzenie w perspektywie krótkoterminowej podatku unijnego; podkreśla jednak, że nie wyklucza to możliwości, iż w przypadku podjęcia przez państwa członkowskie decyzji o nałożeniu nowych podatków, mogłyby one jednocześnie lub na późniejszym etapie zdecydować o upoważnieniu Unii do bezpośredniego z nich korzystania;

38. podkreśla jednak, że na drugim etapie sprawa istotnej wagi będzie rozpatrzenie możliwości stworzenia nowego systemu zasobów własnych opartego na podatku już ściągającym w państwach członkowskich, w myśl której to zasady podatek ten częściowo lub w całości zasilałby budżet UE jako prawdziwe źródło zasobów własnych, co stworzyłoby bezpośrednią relację między Unią a unijnymi podatnikami; zwraca uwagę, że posłużyłoby to również zbliżeniu krajowych systemów podatkowych; podkreśla, że tego rodzaju rozwiązanie oznaczałoby jedynie powrót do ustanowionej w Traktacie Rzymskim zasady, zgodnie z którą wspólnotowe wydatki muszą być finansowane ze środków własnych Europy;

39. przypomina, że w rozmowach z przedstawicielami parlamentów krajowych lub w sprawozdaniu Komisji w sprawie reformy systemu zasobów własnych najczęściej w całości lub częściowo wymieniano w tym kontekście następujące rodzaje podatków:

- podatek od wartości dodanej (VAT),
- akcyza na paliwo silnikowe wykorzystywane w transporcie oraz inne podatki energetyczne,
- akcyza na wyroby tytoniowe i alkohol,
- podatek dochodowy od osób prawnych;

40. odnotowuje, że w dyskusjach w Parlamencie Europejskim rozpatrywano również możliwości wykorzystania innych metod, takich jak:

- podatek od obrotu papierami wartościowymi,
- podatek od usług transportowych i telekomunikacyjnych,
- podatek dochodowy,

Czwartek, 29 marca 2007 r.

- pobieranie podatku od odsetek,
- zyski EBC (renta emisyjna),
- podatek ekologiczny,
- podatek od transakcji walutowych,
- opodatkowanie lokat oszczędnościowych,
- podatek od transakcji finansowych,

41. jest zdania, że ocena adekwatności nowego systemu zasobów własnych powinna opierać się na następujących kryteriach:

- wystarczające wpływy: czy w perspektywie długoterminowej dochody wystarczą na pokrycie wydatków UE?
- stabilność: czy system stanowić będzie stabilne źródło dochodów budżetu UE?
- widoczność i prostota: czy będzie widoczny dla obywateli UE i przez nich zrozumiany?
- niskie koszty operacyjne: czy nowy system będzie prosty w zarządzaniu, a wydatki związane z jego realizacją – niskie?
- efektywny przydział środków: czy prowadzić będzie do efektywnego przydziału środków w UE?
- zasada redystrybucji: czy będzie związany z redystrybucją dochodów?
- zasada jednakowego traktowania: czy w ramach systemu podatnicy w tej samej sytuacji na terytorium całej UE będą traktowani jednakowo?
- sprawiedliwe składki: czy przyjęcie takiego źródła zasobów doprowadzi do zwiększenia dochodów uzyskiwanych od państw członkowskich stosownie do ich potencjału gospodarczego?

42. przed zajęciem ostatecznego stanowiska w tej sprawie pragnie zbadać powyższe możliwości w warunkach bliskiej współpracy z przedstawicielami parlamentów krajowych; za priorytetową uznaje kwestię ustanowienia – jeśli to możliwe, w trakcie Prezydencji Portugalskiej – wspólnego punktu wyjścia dla dyskusji w związku ze zbliżającym się przeglądem dochodów UE; dołoży wszelkich starań do wypracowania takiego stanowiska w sprawie przyszłości zasobów własnych Unii, które mogłyby zyskać poparcie większości parlamentów państw członkowskich;

43. uznają niniejszą rezolucję za pierwszą, ale jakże solidną podstawę, na której można dalej kontynuować wysiłki poszukiwania bardziej sprawiedliwego i przejrzystego nowego systemu finansowania Unii Europejskiej; pragnie na tyle wcześniej przedyskutować i przyjąć swe ostateczne stanowisko na temat przyjęcia nowego systemu zasobów własnych Unii Europejskiej, aby uwzględniono je podczas debat dotyczących wszechstronnego przeglądu dochodów i wydatków UE, jak ustalono w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 17 maja 2006 r.;

*

* *

44. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wraz z załącznikami Radzie oraz Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK

WYJĄTKI WPROWADZONE PRZEZ RADĘ EUROPEJSKĄ W GRUDNIU 2005 R. PO STRONIE WYDATKÓW I DOCHODÓW BUDŻETU

Środki przeznaczone na projekty:

- 865 mln EUR na elektrownię jądrową Ignalina (Litwa) oraz 375 mln EUR na elektrownię jądrową Bohunice (Słowacja)
- 200 mln EUR na proces pokojowy w Irlandii Północnej (Wielka Brytania)